

**Європейська мода 40-х років XX століття
під впливом політичних та економічних явищ**

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1 ПОЛІТИЧНА ТА ЕКОНОМІЧНА КРИЗА В ЄВРОПІ КІНЦЯ 1930-х – ПОЧАТКУ 1940-х РОКІВ.....	6
РОЗДІЛ 2 ЗМІНИ В ЄВРОПЕЙСЬКОМУ КОСТЮМІ ВОЄННОЇ ДОБИ.....	10
2.1 Мода Великої Британії. План «Утиліті».....	11
2.2 Французькі будинки моди після капітуляції 1940 р.....	15
2.3 Створення американського стилю.....	19
2.4 Особливості створення колекцій модного одягу в СРСР періоду Другої світової війни.....	24
РОЗДІЛ 3 ЄВРОПЕЙСЬКА МОДА ПІСЛЯВОЄННИХ РОКІВ.....	31
3.1 Нові стратегії розвитку моди. Прет-а-порте.....	32
3.2 Відродження високої моди в колекціях К. Діора та К. Баленсіага.....	34
РОЗДІЛ 4 ОХОРОНА ПРАЦІ.....	41
ВИСНОВКИ	45
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	47
ДОДАТКИ	51

ВСТУП

Мода – це складне і багат шарове явище, якому слід приділяти велику увагу. Одяг давно перестав виконувати лише захисну функцію, він перетворився на потужний інструмент, що допомагає сформувати імідж людини та враження, яке вона справляє на оточуючих. З давніх часів крій, фактура тканини, колір є естетичними категоріями, що складають художню якість костюма. Розвиток моди відображає найменші зміни в предметному світі, що оточує людину, він спирається на побут, соціальний стан, естетичний розвиток індивіда.

XX століття – час становлення принципово нових основ суспільно-політичного життя, століття становлення нових ідеалів не лише духовних, але і зовнішніх. В історії матеріальної культури, в історії костюма цей період у своїх основних принципових положеннях залишається незмінним і досі може мати значення єдиного стилю. Історія костюма XX століття виглядає дуже суперечливою. Це протиріччя полягає в тому, що виробництво одягу в основному перейшло до рук масової промисловості, і тому, що лише менша кількість людей користується унікальними творами моди, а велика частина суспільства споживає загальноприйнятий стандарт.

Не має сенсу розглядати моду 40-х років без розуміння величезного впливу Другої світової війни на повсякденне життя. Моду диктують соціальні тенденції. У 1941 р. в центрі уваги були військові товари. Уряди конфісковували запаси натуральних тканин, примушуючи виробників побутових швацьких виробів зосередитися на заміщенні їх іншими волокнами. Мода цього часу практична, але елегантна.

Розвиток костюму XX століття характеризується демократизацією моди, зникненням соціальних обмежень. Спрощується силует, одяг стає більш природним та утилітарним. Налагоджується масове виробництво у промисловості, основними критеріями у моді стають доцільність і зручність. З розвитком транспорту, спорту, прогресу техніки, появою нових професій,

зміною положення жінки в суспільстві, з'являються принципово нові види одягу.

Мода першої половини 40-х років і другої половини цього десятиліття – дві абсолютні протилежності. Початок п'ятого десятиліття ХХ століття ознаменувався кінцем економічної кризи і підйомом промислового виробництва. Жінки знов стали подовжувати свої спідниці, роблячи їх багатощаровими, шити блузи з рукавами-ліхтариками, прикрашати одяг великими бантами. Не покидав подіуми і стиль дівчинки-підлітка, який був актуальний в 30-х роках. У моду входить косметика. Найзавзятіші модниці почали робити перші експерименти з образами, підбираючи колір помади і тіней під вибраний одяг. До речі, саме в 40-х роках губна помада придбала безліч відтінків, стала більш насиченою і стійкою.

Все змінилося з початком Другої світової війни. Одна за одною країни переводили економіку в статус військового положення і скорочували обсяги випуску тканин, косметики, взуття. Закривалися ательє; про красивий одяг, рюші і витончені форми стало непристойно говорити. На зміну пишним спідницям, бантам і воланам прийшов мінімалістський стиль мілітарі - в моді були прості прямі спідниці до колін, білі комірці і манжети, тканини з дрібним візерунком. Капелюшки теж поступово пішли в минуле, поступившись місцем хусткам. Звісно, у тенденціях жіночої моди знайшли яскраве відображення форми, пропорції і кольори воєнного одягу. Наймоднішим кольором стає хакі. У роки війни дизайнерами був запропонований спортивний стиль, а також нова модель одягу – сукня-сорочка. Всі обмеження в результаті привели до спрощення моди: тепер основним став лаконічний фасон вбрання з укороченою спідницею. Типові костюми тієї епохи нагадували військову форму: жакети мали квадратні плечі з підплічниками, ремені виготовлялися схожими на армійські, кишені шили об'ємними. Спідниці мали довжину до колін.

Цей період в світі моди називають ще «фантомним». Звичні матеріали були замінені підручними: блузи, жакети і ремені шилися з риб'ячої шкіри, взуття виготовлялося з дерева і пробки, капелюшки виготовлялися спочатку з

соломки, а потім з газет. Жінки демонстрували неабияку винахідливість, щоб в цей важкий час виглядати добре.

Наприкінці 1940-х років Крістіан Діор запропонував новий жіночий стиль одягу, який, не дивлячись на багаточисельну критику експертів, сподобався абсолютній більшості жінок Європи і Америки, втомлених від війни і бідності.

Актуальність дослідження полягає в тому, що економічні, політичні, соціальні явища будь-якої країни обов'язково знаходять відображення як в одязі пересічних людей, так і у світі високої моди. Потрібно розуміти масштаб впливу Другої світової війни на повсякденне життя. Соціальні тенденції диктують моду. Друга світова війна змінила світ моди назавжди. До того ж, сучасні кутюр'є приділяють належну увагу стилю 1940-х років, вплив тогочасної моди періодично простежується у колекціях таких модних будинків, як Gucci, Prada, Jean Paul Gaultier, Donna Karan.

Метою дипломної роботи є дослідження особливостей і форм костюму країн Європи 1940-х років та впливу економічних та політичних явищ на моду.

Згідно з метою, було поставлено наступні **завдання**:

- проаналізувати джерела з історії костюму 1940-х років;
- розглянути закономірності розвитку та становлення моди європейських країн та СРСР у воєнні та післявоєнні роки;
- дослідити політичний та економічний стан європейських держав періоду Другої світової війни;
- дослідити процеси відновлення будинків мод в післявоєнну добу;
- розглянути новаційні рішення європейських кутюр'є повоєнного періоду

Об'єктом дослідження є вивчення особливостей, принципів та форм костюму часів Другої світової війни в процесі його розвитку.

Предметом дослідження є європейський костюм 1940-х років.

РОЗДІЛ 1

ПОЛІТИЧНА ТА ЕКОНОМІЧНА КРИЗА В ЄВРОПІ КІНЦЯ 1930-Х – ПОЧАТКУ 1940-Х РОКІВ

В кінці 1929 р. в країнах капіталізму вибухнула нечувана економічна криза. Криза надвиробництва промислових товарів переплелася з кризою аграрною. Супроводжувалася вона і фінансовою кризою. Вивіз капіталу майже припинився. Багато сотень і тисяч капіталістичних підприємств, концернів і банків припинили платежі по зобов'язаннях і оголосили своє банкрутство. Світова економічна криза сприяла зростанню безробіття і різкому зниженню життєвого рівня трудящих у всіх країнах. Загальне число безробітних досягло 30 мільйонів чоловік.

У травні 1930 р. у Вашингтоні відбулася конференція найбільших банкірів 48 країн, на якій обговорювалися заходи подолання кризи. Загальне відчуття розгубленості, що охопило керівні кола світової буржуазії, яскраво виразив директор Англійського банку Андерсона. «Ми безмірно багаті відносно нашого матеріального стану, — заявив він, — але ми всі страждаємо. Страждаємо ми не тому, що нам не вистачає їжі або одягу, не тому, що товари дорогі, а тому, що склади наші забиті дешевими товарами, яких ніхто не купує, наші гавані заповнені кораблями, яких ніхто не фрахтує, а робітники наші скрізь і усюди ходять у пошуках роботи. Щось випало з механізму нашого цивілізованого життя» [42].

На Лондонській морській конференції (21 січня — 22 квітня 1930 р.) було зазначено, що економічна криза загострила імперіалістичну боротьбу за панування на морських шляхах сполучення. Вашингтонські рішення обмежували будівництво лінкорів та авіаносців, з більшою силою розгоралося суперництво в споруді військово-морських судів всіх категорій. Особливо широку програму військово-морського будівництва здійснювали США. Велика Британія не мала досить сил та засобів, щоб наздогнати цього суперника. Вона ставала прихильницею подальшого обмеження військово-морського будівництва...

РОЗДІЛ 2

ЗМІНИ В ЄВРОПЕЙСЬКОМУ КОСТЮМІ ВОЄННОЇ ДОБИ

В усіх країнах, що брали участь у війні, були прийняті заходи з регулювання споживання – продовольство, паливо, тканини, одяг видавали по карткам і талонам. Нестача найнеобхіднішого та суворі умови життя призвели до спрощення костюма, появи багатофункціональних форм одягу. Характерною була економія матеріалів і так звана «саморобна» мода. Майже усі підприємства текстильної та швацької промисловості виконували військові замовлення – необхідно було вдягти у воєнну уніформу мільйони людей. Громадянське населення частіше за все носило перероблений старий одяг: чоловічі костюми і сорочки, постільну білизну перешивали на жіночі блузи і костюми, дитячі сукні і пальто; із завісок майстрували нарядні і весільні сукні. В моду увійшли комбіновані моделі, коли з декількох старих суконь робили одну нову. У моделях воєнного часу з'явились безліч конструктивних деталей – кокетки, вставні клини, що робилися з іншої тканини. Нестача фурнітури призвела до розповсюдження саморобних обтяжних гудзиків та пряжок для пасків. Популярними були магазини second hand, які продавали одяг, що вже був в ужитку. Практично будь що можна було дістати на «чорному ринку», але за астрономічними цінами. Найгірше становище було з дитячим одягом та взуттям, які під час війни практично не випускалися. Не вистачало шкіри (вона використовувалася на військові потреби), тому розповсюджувалось саморобне взуття на платформі з деревини і корки з верхом, пошитим з тканини або зв'язаним з ниток. Модниці воєнного часу носили саморобні сумки і капелюхи, прикраси з паперу, дерева і т.п. [38, с.142]...

РОЗДІЛ 3

ЄВРОПЕЙСЬКА МОДА ПІСЛЯВОЄННИХ РОКІВ

8 травня 1945 р. в передмісті Берліна, зайнятого радянськими військами, було підписано акт про беззастережну капітуляцію Німеччини. Японія підписала акт про капітуляцію 2 вересня 1945 р. Друга світова війна закінчилася. У 1947 р. був прийнятий «план Маршала» – програма відновлення і розвитку Європи на основі американської економічної допомоги.

Із закінченням війни для високої моди настали важкі часи. Ліміти вжитку ще більше скоротили, багато хто голодував, необхідно було відновлювати Європу, що лежала в руїнах. Будинки високої моди переживали важкі часи – тканин не вистачало, одяг погано розкупувався, тому що багато колишніх клієнтів опинилися у в'язниці або були розстріляні за співпрацю із німцями. Французькі моделі не користувалися успіхом у Великій Британії та США, так як не відповідали політиці економії. Американські та британські журнали мод критикували творіння паризьких кутюр'є за надлишок деталей і драпірувань, за нераціональну витрату тканин, тим більше що талони на тканини та одяг ще досі були у вжитку. Мода післявоєнних років не пропонувала нічого кардинально нового. Окрім того, і модельєри, і клієнти у Британії та США за роки війни звикли орієнтуватися на моду, що виникала на основі власних традицій...

ВИСНОВКИ

Мода першої половини 40-х років тісно пов'язана з подіями Другої світової війни. Костюм цього періоду надзвичайно точно відображав зміни у політичній, економічній, соціальній сферах. З початком війни одна за одною країни переводили економіку в статус військового положення і скорочували обсяги випуску тканин, косметики, взуття. Закривалися ательє; про гарний одяг, рюші і витончені форми стало непристойно говорити. На зміну пишним спідницям, бантам і воланам прийшов мінімалістський стиль мілітарі. Тепер в моді були прості прямі спідниці по коліна, білі комірці і манжети, тканини з дрібним малюнком. Капелюшки теж поступово пішли в минуле, поступившись місцем хусткам та тюрбанам. У роки війни дизайнерами був запропонований спортивний стиль, а також нова модель одягу – плаття-сорочка. Розвиток костюму 1940-х років характеризується демократизацією моди, зникненням соціальних обмежень. Спрощується силует, одяг стає більш природнім та утилітарним. Налагоджується масове виробництво у промисловості, основними критеріями у моді стають доцільність і зручність. З розвитком транспорту, спорту, прогресу техніки, появою нових професій, зміною положення жінки в суспільстві, з'являються принципово нові види одягу.

Проте війна, позбавлення багатьох можливостей і необхідність освоювати чоловічі заняття анітрохи не вплинули на бажання жінок бути красивими. Навпаки, дефіцит збудив оригінальність мислення, нестандартні рішення і визначив унікальність костюму цієї епохи. У хід йшли будь-які підручні матеріали (починаючи від дерева і закінчуючи столовими скатерттинами), тканини від старого одягу комбінувалися в новому платті або пальто, газети йшли на оригінальні капелюшки. Хворобливі переживання, занепокоєння повинні були повністю знищити, а в кращому випадку відсунути на далекий план менш важливі прагнення, і, перш за все, моду. Проте детальні дослідження моди цього періоду виявили розвиток як композиції силуету в цілому, так і конкретних форм, що з'явилися вже з 1937 р. в колекціях "Haute couture", зокрема у Жака Хейма, Люсьєн Лелонг, Жана Пату та ін.

Коли розпочалися воєнні дії, багато будинків мод в Парижі закрилися або були евакуйовані до Америки. Центр створення модних образів перемістився в Голівуд. На екранах з'явилися неймовірно красиві жінки, діви 40-х років, які навіть сьогодні дивують своєю вишуканістю і рафінованою красою. Вони показували на екрані той гламурний світ, якого у пересічних жінок вже не було. Кінодіви того часу – Лорен Беколл, Марлен Дітріх, Ава Гарднер, Ріта Хейворт були справжнім втіленням ідеалів свого часу. Але дозволити собі стати схожою на них в житті багато хто не міг. Новий рівень обов'язків, суворі умови, чоловіча робота і військова атмосфера вимагали від жінок відповідності в костюмі. Крій і модні фасони стали звужувати стегна і розширювати плечі. Погони, підплічники, горизонтальні лінії кокеток у поєднанні з вузькими, малооб'ємними спідницями визначили новий характерний силует моди 40-х років. Перші ознаки моди 40-х з'явилися ще в другій половині 30-х. Передчуття війни відчувалося в повітрі і вже починало впливати на моду. Жіночий костюм змінювався під впливом нової пропаганди, яка активно велася у всіх країнах, що готувалися до війни. Жінки стали займатися чоловічими видами спорту – стрільбою, альпінізмом, їх соціальна активність значно підвищилася. По закінченню війни жінки, не замислюючись, попрощалися зі своїм мужнім костюмом і звернули увагу на нову колекцію Крістіана Діора. Знаменита колекція "Королла" 1947 року одразу затвердила новий модний силует «Нью лук». У моді знову талія, груди і пишні стегна. Пишні крої спідниць майстерно створювали потрібне враження. Жінки як ніколи хотіли знову бути жінками. Слабкими, красивими, виточненими і дещо легковажними. І Діор забезпечив їм найвідповідніше для цього.

Додаток А

Рис. 2.1.1 Сукні у стилі «мілітарі»

Додаток А.4

Рис. 2.1.5. Британський жіночий костюм періоду «Утиліті», 1943 р.

Додаток Д

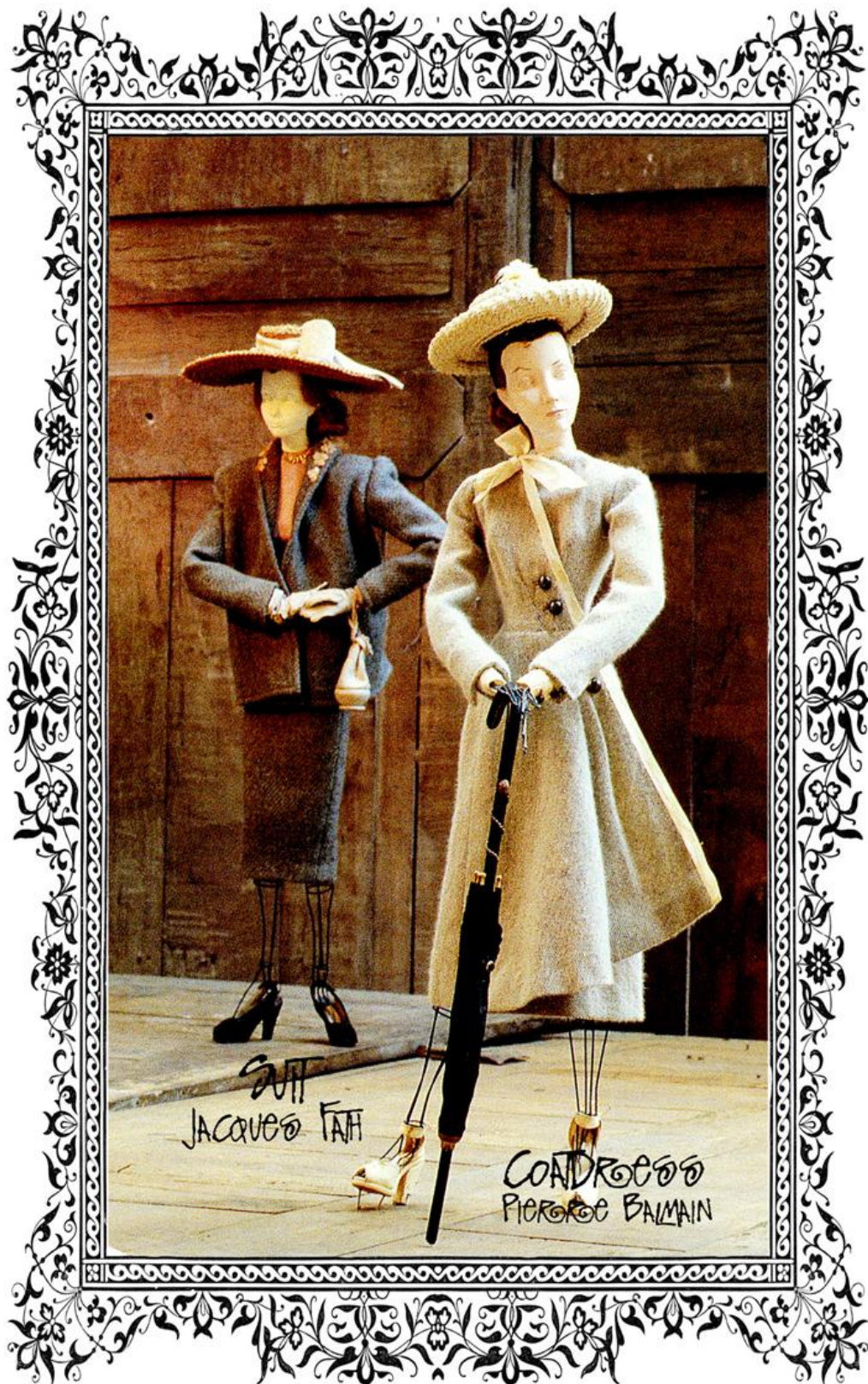

Рис. 3.1.1. Проект «Театр моды», фрагмент.

Додаток Д.1

Рис. 3.1.2. Проект «Театр моди», фрагмент.